

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๒๐๔.๓/ ๑๗ ๓๖

กวค. 173
วันที่ 20 มิ.ย 67
เวลา 14.00

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความเห็นชอบต่อร่างบันทึกความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศญี่ปุ่นว่าด้วยความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างบันทึกความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศญี่ปุ่นว่าด้วยความร่วมมือ
ด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๒. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๗/๓๓ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต ๑๓๐๕/๕๕๔ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ขอความเห็นชอบ
ต่อร่างบันทึกความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทย
และกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศญี่ปุ่นว่าด้วยความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา
โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม
คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และกระทรวงการต่างประเทศ แจ้งว่า ร่างบันทึก
ความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวง
สิ่งแวดล้อมแห่งประเทศญี่ปุ่นว่าด้วยความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม ไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญา
ตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า
เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราช
กฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี
พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการดำเนินการต่อไป

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศญี่ปุ่นและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แห่งราชอาณาจักรไทย เห็นชอบร่วมกันที่จะมีพิธีลงนามในร่างบันทึกความร่วมมือฯ ระหว่างรัฐมนตรีทั้งสองฝ่าย

ในห้วง...

ในห้วงการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสไทย-ญี่ปุ่น ครั้งที่ ๔ ในช่วงเช้าของวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ภายในวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗

๓. สาระสำคัญ

๓.๑ บันทึกความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศญี่ปุ่นว่าด้วยความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม (Memorandum of Cooperation between the Ministry of Natural Resources and Environment of the Kingdom of Thailand and the Ministry of the Environment of Japan on Environmental Cooperation: MOC) ที่ลงนามเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้ ๕ ปี ได้สิ้นสุดลง เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ซึ่งที่ผ่านมาความร่วมมือแผนงาน/โครงการภายใต้บันทึกความร่วมมือฯ ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ กลไกเครดิตร่วม (Joint Crediting Mechanism: JCM) โครงการขยะทะเลและการกักตุนขยะฝัง โครงการจัดการมลพิษทางอากาศ โครงการจัดการขยะและของเสีย และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓.๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศญี่ปุ่นเห็นชอบร่วมกันที่จะปรับปรุงประเด็นความร่วมมือให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันโดยจะขยายระยะเวลาความร่วมมือต่อเนื่องทุก ๕ ปี โดยให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติอันจะนำไปสู่การบรรลุตามความตกลงปารีส กรอบงานคุณหมิง – มอนทรีออล ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

๓.๓ ร่างบันทึกความร่วมมือฯ มีประเด็นครอบคลุมความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการของเสีย เทคโนโลยีในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและมลพิษ นโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน การป้องกันและการจัดการมลพิษ การจัดการทรัพยากรน้ำบนดินและน้ำใต้ดิน การอนุรักษ์และการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ การจัดการชายฝั่ง มาตรการ กฎ และระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านกิจกรรมความร่วมมือ อาทิ การส่งเสริมการหารือ (Dialogue) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ และองค์ความรู้ ตลอดจนการปฏิบัติที่เป็นเลิศและทักษะความชำนาญ รวมถึงการสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการสร้างขีดความสามารถในรูปแบบการจัดประชุมอภิปราย การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

ร่างบันทึกความร่วมมือฯ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และองค์ความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมกับญี่ปุ่นผ่านกิจกรรมโครงการภายใต้บันทึกความร่วมมือฯ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติมีขีดความสามารถที่เพิ่มขึ้น ในการนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศ ก่อให้เกิดการดำเนินงานเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มลพิษทางอากาศ ขยะ และของเสียของประเทศไทยมีความก้าวหน้าทางนโยบาย เทคโนโลยี ซึ่งมีส่วนช่วยลดมลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อร่างบันทึกความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศญี่ปุ่นว่าด้วยความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๖.๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นว่า ร่างบันทึกความร่วมมือฯ จัดทำขึ้นระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศญี่ปุ่น มีสาระสำคัญเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันด้านสิ่งแวดล้อมในสาขาความร่วมมือตามที่กำหนดหรือสาขาอื่นด้านการคุ้มครองและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมซึ่งทั้งสองฝ่ายเห็นชอบร่วมกัน โดยมีได้มีการใช้ถ้อยคำที่มุ่งหมายให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ อีกทั้งทั้งความในวรรค ๑ ของร่างบันทึกความร่วมมือฯ ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า บันทึกความร่วมมือฉบับนี้ ไม่เป็นสนธิสัญญาและไม่ก่อให้เกิดสิทธิหรือผลผูกพันใดภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ กรณีจึงไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการดำเนินการต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๖.๒ กระทรวงการต่างประเทศ มีความเห็นรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ดังนี้

๖.๒.๑ ประเด็นด้านนโยบาย ในหลักการ กระทรวงการต่างประเทศไม่ขัดข้องต่อร่างบันทึกความร่วมมือฯ เนื่องจากเป็นการต่อยอดจากบันทึกความร่วมมือฯ ฉบับเดิม โดยได้ปรับปรุงประเด็นความร่วมมือให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อาทิ การส่งเสริมความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการของเสีย เทคโนโลยีในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและมลพิษ และความร่วมมืออื่น ๆ ด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูล การทำงานวิจัยร่วม และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของไทย อีกทั้งยังสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น ในระยะ ๕ ปี (ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) ในสาขาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานเพื่อเป้าหมายการเป็นกลางทางคาร์บอน

๖.๒.๒ ประเด็นด้านสาระและถ้อยคำ กระทรวงการต่างประเทศไม่มีข้อขัดข้องต่อสาระและถ้อยคำโดยรวมของร่างบันทึกความร่วมมือฯ หากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนเป็นไปตามพันธกรณีของไทย ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว และเห็นควรพิจารณาปรับแก้ถ้อยคำเพื่อให้มีความชัดเจนและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนี้

(๑) เห็นควรเพิ่มถ้อยคำในวรรคอารัมภบทที่ ๑ ดังนี้ “...RECOGNIZE the mutually beneficial cooperation between both sides under the Memorandum of Cooperation between the Ministry of Natural Resources and Environment of the Kingdom of Thailand and the Ministry of the Environment of Japan on Environment Cooperation Signed on 17 May 2018 which has expired on 17 May 2023;” และปรับถ้อยคำในวรรคอารัมภบทถัดไป ดังนี้ “DESIRING to strengthen the existing friendly relations between both sides **and pursue further cooperation in the field of environment;**” เพื่อแสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องของความร่วมมือระหว่างไทยและญี่ปุ่น ซึ่งดำเนินการตามบันทึกความร่วมมือฯ ทั้งสองฉบับ

(๒) ร่างวรรค ๑๑ (๔) เห็นควรใช้ข้อความจากวรรค ๑๑ (๓) ในบันทึกความร่วมมือฯ ฉบับปี ๒๕๖๑ ซึ่งมีความชัดเจนมากกว่า กล่าวคือ “The termination of the cooperation will not affect the duration of any on-going project or activity until the completion of such project or activity, unless both sides decide otherwise.”

(๓) วรรคสุดท้ายปรับเป็น “..... in duplicate, in the English **language.**” นอกจากนี้ วรรค ๕ และ ๖ ของบันทึกความร่วมมือฯ กำหนดเรื่องการจัดทำความตกลงเพื่อกำหนดรายละเอียดประเด็นต่าง ๆ เช่น การเงินและทรัพย์สินทางปัญญาเป็นการเฉพาะ ดังนั้น หากในอนาคตกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีการจัดทำเอกสารดังกล่าวก็อาจพิจารณาส่งให้กระทรวงการต่างประเทศตรวจสอบด้วย

๖.๒.๓ ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ บันทึกความร่วมมือฯ จัดทำขึ้นระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศญี่ปุ่นเพื่อใช้ทดแทนบันทึกความร่วมมือฉบับเดิมที่ได้ลงนามไป เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และสิ้นสุดลงเมื่อ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดรายละเอียดความร่วมมือระหว่างกัน ในประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ อีกทั้ง วรรค ๑ ของร่างบันทึกความร่วมมือฯ ระบุว่า บันทึกความร่วมมือฉบับนี้ไม่เป็นสนธิสัญญาและไม่ก่อให้เกิดสิทธิหรือพันธกรณีใดภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น บันทึกความร่วมมือฯ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ

ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้แจ้งความเห็นด้านถ้อยคำของกระทรวงการต่างประเทศให้ฝ่ายญี่ปุ่นทราบ และหารือในการปรับถ้อยคำของร่างความร่วมมือฯ จนได้ข้อยุติแล้ว

๗. **ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง**
ไม่มี

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๘.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างบันทึกความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศญี่ปุ่นว่าด้วยความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม

๘.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามในร่างบันทึกความร่วมมือฯ

๘.๓ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงถ้อยคำในร่างบันทึกความร่วมมือฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ หรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(พัชรวาท วงษ์สุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการต่างประเทศ

โทร ๐ ๒๒๖๕ ๖๑๔๖ (กิ่งกาญจน์)

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๑๙๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ bilateral.oic@gmail.com